

Litteratur.

Malkning og Mælkehygiejne.

De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation har under Redaktion af Konsulent *Aa. Lund-Rasmussen* udsendt en fortrinlig lille Bog om Malkning og Mælkehygiejne, der tager Sigte paa at yde Landbruget Vejledning med Hensyn til Forbedring af Mælkens Kvalitet.

Naar der er Tale om Mælk til Konsum og specielt Børnemælk, finder man det ikke blot rimeligt, men ogsaa naturligt, at der stilles ret strenge Krav til Mælkens forskellige Egenskaber. Den skal være sund og ren og nedkøles straks efter Malkningen. Der føres regelmæssig Kontrol med Køernes saavel som Malkepersonalets Sundhedstilstand, og man maa undgaa Fodermidler, der kan give Mælken Afsmag.

Helt den samme Forstaaelse for Opfyldelsen af de hygiejniske Krav finder man i Almindelighed ikke, naar Talen er om Mælk, der af Mejerierne skal oparbejdes til forædlede Produkter som Smør, Ost m. v. Man er ofte tilbøjelig til alene at betragte det som Mejeriets Opgave at fremstille Smør, der kommer i den bedste Trediedel ved Smørbedømmelsen, uden at overveje nærmere hvorledes dette skal lade sig gøre, hvis den af Producenten leverede Mælk er af ringere Kvalitet. Det er sikkert rigtigt, som det fremhæves i Bogens Forord, at en væsentlig yderligere Forbedring af de forædlede Mejeriprodukters Standard i første Række vil være betinget af en almindelig Fremgang i Kvaliteten af den Mælk, der stilles til Raadighed for Mejerivirksomhederne.

Paa forskellig Maade har Mejeribruget gennem Kursus, Demonstrationer m. v. søgt at fremme Mælkehygiejnen og Forstaaelsen af de forskellige Staldarbejders rette Udførelse. Det kan straks siges, at den nu foreliggende Vejledning i Malkning og Mælkehygiejne er særdeles velegnet som et Led i dette Oplysningsarbejde.

Ved dens Udarbejdelse har 5 Forfattere medvirket. Forsøgsleder *H. Wenzel Eskedal* redegør for Yverets Bygning og Mælkens Produktion, herunder Spørgsmaal som Tvangsgoldning og 2 eller 3 Gange Malkning. I andre Afsnit behandler samme Forfatter Spørgsmaal om visse Foderstoffers

samt Staldforholdenes Indflydelse paa Mælkens og Mejeriprodukternes Kvalitet.

Malkningens Udførelse, Mælkens Behandling og Bedømmelse er Spørgsmaal, der maa have en fremtrædende Plads i en Vejledning som denne. Malkekonsulent, Fru *Mette Tovborg Jensen*, lægger for med Haandmalkningen og redegør med sædvanlig Grundighed for de mange smaa og store Ting, der er med til at højne Malkearbejdets Kvalitet og skabe Interesse for og Glæde ved dette af Uforstand ofte ringeagtede Arbejde.

Maskinmalkning og de forskellige Arbejder, der knytter sig hertil, behandles af Konsulent *Kr. Dahlgaard Jensen*, medens Konsulent *J. C. Christensen* tager sig af Omtalen af Mælkens Kvalitet, Bedømmelse og dens Behandling hos Producenten.

I et afsluttende Afsnit gør Stadsdyrlæge *Sv. O. Koch* Rede for et af Kostaldens altid aktuelle Spørgsmaal: Yverlidelser, først og fremmest Yverbetændelse. Det er af stor økonomisk Betydning, at disse Lidelsers Optræden begrænses mest muligt. En Omtale af deres Forebyggelse og Behandling er derfor særdeles vel anbragt i en Vejledning af denne Art.

Vejledningen faas enten gennem Mejerierne eller direkte fra Mejerikontoret, Aarhus. Pris Kr. 1,50.

C. A. N.

Den lille Konsulent.

Den lille Konsulent er en Samling af Raad og Anvisninger i det daglige Landbrugsarbejde, som gennem Aarene er offentliggjort i danske og en Del udenlandske Landbrugsblade. Redaktionssekretær *W. Kernel* og Fuldmægtig *H. Årsøe*, der har forestaaet Indsamlingen og Bearbejdelsen af de mange Anvisninger og gode Raad, er gaaet systematisk frem. De har inddelt de mange Tips i forskellige Grupper, alt efter de Hovedarbejder, de vedrører. Den lille Konsulent er derfor ikke en Bog, som man læser og derefter kan lægge til Side, men er derimod beregnet paa — og særdeles velegnet til — at være en Haandbog, som man tyer til, naar man staar for at skulle udføre et eller andet Arbejde og gerne vil vide, om det kan gennemføres med mindre Besvær, end man er vant til.

Mange af de paagældende smaa praktiske Vink vil være kendte, men hvem kan huske dem i det Øjeblik, de skal bruges. Det vil være en god Anvendelse af Bogen at gaa den systematisk igennem og finde ud af, hvilke Hjælpe midler, man faar Brug for i Aarets Løb, og saa benytte ledige Stunder i

Vintertiden til at faa anskaffet eller lavet de mest nødvendige Ting.

Først omtales Huggehuset, Værktøjet og dets Brug. Hvordan faar man et Hammerhoved eller et Øksehoved til at sidde fast? Nye Blade sat paa Maskinkniven o. s. v. For hvert enkelt Spørgsmaal gøres der i faa Linier Rede for Fremgangsmaaden. I de allerfleste Tilfælde er der udført Illustrationer, der bedre end lange Forklaringer viser, hvad Sagen drejer sig om. Saaledes fortsættes der fra Huggehuset ud i Marken, ind i Stalden, til Redskaber og Maskiner, Skoven, Haven o. s. v. Til Slut er der en Række nyttige Tabeller samt en Forklaring paa en hel Del Handelsudtryk ved Husdyrhandel.

Det er en særdeles indholdsrig Bog, som det vil være rart at have ved Haanden. Den indeholder ialt ca. 500 gode Raad og 300 Tegninger. Pris Kr. 8,50.

C. A. N.

Fortegnelse over Læresteder.

De samv. danske Landboforeninger har udsendt en Fortegnelse over de af de lokale Landboforeninger udpegede Læresteder i praktisk Landbrug. Disse Læresteder i et Antal af ca. 600 er nogenlunde jævnt fordelt Landet over. De er udpeget paa Grundlag af et almindeligt Skøn over deres Egnethed som Lærested for unge Mennesker, og der forudsættes ikke noget Tilsyn med dem.

Aftale om Fæstemaal træffes direkte mellem Husbond og Medhjælper, og Lønnen er den paa Egnen gængse efter Alder og Kvalifikation.

Fortegnelsen er en omfangsrig Bog paa ialt 166 Sider, hvor der gives en Række Oplysninger om Forholdene paa hvert enkelt Lærested. Foruden Ejerens Navn og Adresse m. v. angives Ejendommens Størrelse med Oplysning om Jordens Beskaffenhed, Antal Medhjælpere, Husdyrbestandens Størrelse m. m. Endvidere anføres det, hvor mange ledige Pladser, der kan regnes med at være.

Det er baade en stor og vanskelig Opgave at udpege et saa stort Antal Læresteder, men at vække Interessen for en grundig, alsidig og maalbevidst Uddannelse hos den store Del af dansk Landboudom er en anden og sikkert endnu vanskeligere Opgave, hvis Løsning man ikke kommer uden om, der som Lærestedsudpegningen skal faa den Betydning, man paa Forhaand venter af den.

Hesten i Avl og Brug.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab har nylig udsendt en ny Bog: „Hesten i Avl og Brug“. Medarbejdere har været Professor *Johs. Jespersen*, Landbohøjskolen, Landskonsulent *J. P. Rejsgaard*, Statskonsulent *Alf. Søndergaard*, Konsulent *Herluf Hansen*, Konsulent, Løjtnant *V. A. Hoffgaard* og Landbrugslærer *S. Karlskov Jensen*.

Hensigten med Bogen er at give en virkelig solid Orientering ud fra den Betragtning, at Hesten ikke er en Maskine, men et levende Væsen, der foruden Foder og Pleje ogsaa kræver Forstaaelse i den daglige Omgang.

Samtlige Racer, der i Danmark er Genstand for Avl, er udførligt behandlet i selvstændige Afsnit med Fotografier af de forskellige Racers betydelige Stamholdere og karakteristisk raceprægede Individuer. Fremstillingen er nøgtern og objektiv, og det for Forstaaelsen nødvendige historiske Tilbageblik faas gennem overskuelige Slægtstavler.

Baade Belgierne, Oldenborgerne, Russerhestene, Nordbaggerne og det mere internationale hippologiske Aristokrati er behandlet lige saa udførligt.

Andre Afsnit omhandler Hestens Hovpleje, Biologi og Avlsforhold samt praktisk Hestebedømmelse. Denne Skildring er faktisk Bedømmelsens A. B. C. og overordentlig anvendelig ved Kursus for unge Landmænd.

I andre Afsnit beskrives Hestens rette Fodring, Opseling, Forspænding og Kørsel, navnlig det sidste Felt behandles grundigt.

Efter en Omtale af de hyppigst forekommende Sygdomme gives en udførlig Redegørelse for Handel med Heste, og Bogens sidste Afsnit, der omhandler Ridning, vil især have Interesse for den hestesportsinteresserede Del af Landbougdommen. Bogen er paa 266 Sider og koster 6,00 Kr.

Udkomne Bøger.

Rodfrugternes Sygdomme og Skadedyr. 2. Udg. Af E. Gram og P. B o v i e n. Udgivet af Det kgl. danske Landhusholdnings-selskab. 125 Sider + 48 Helsider Farvetavler. (Kbhvn. 1944).

Nordiske Jordbrugsforskeres Forening gennem 25 Aar 1918—1943. Ved E. L u n d i n g, N. J. F.'s Generalsekretær. 84 Sider, samt Generalregister for Nordisk Jordbrugsforskning 1919—1942. 67 Sider. (Kbhvn. 1944).

Beretning fra Statsfrøkontrollen for det 72. Arbejdsaar fra 1. Juli 1942 til 30. Juni 1943. Ved C h r. S t a h l. Særtryk af Tids-skrift for Planteavl, 48. Bind. 50 Sider. (Kbhvn. 1944).

Undersøgelser over Landbrugets Driftsforhold. XXVI. Regn-skabsresultater fra danske Landbrug i Aaret 1941—42. Udgivet af Det landøkonomiske Driftsbureau. 175 Sider. (Kbhvn. 1944).

Aarsberetning om Det kongelige danske Landhusholdnings-selskabs Virksomhed i 1942—1943. Udarbejdet af Selskabets Sekretariat. 157 Sider. (Kbhvn. 1944).

Hesten i Avl og Brug. Af J. Jespersen, J. P. Refs-gaard, Alf. L. Søndergaard, Herluf Hansen, V. A. Hoffgaard og S. Karlskov Jensen. Udgivet af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab. 268 Sider. (Kbhvn. 1944).

Beretning om Landboforeningernes Virksomhed for Plante-avlen paa Sjælland 1943. Samlet og bearbejdet af de samvir-kende sjællandske Landboforeningers Planteavlsudvalg ved L. R a s m u s s e n, Konsulent. 344 Sider. (Kbhvn. 1944).

Beretning om Planteavlsarbejdet i De samv. Husmandsfor-eninger i Fyns Stift 1943. Udarbejdet ved Planteavlsudvalgene. Samlet og bearbejdet af J a c o b H a n s e n, Konsulent. 171 Sider. — Beretning om Regnskabsføringen i 1942—43 i De samv. Husmandsforeninger i Fyns Stift. Ved A. C h r. N i e l s e n, Konsulent. 24 Sider. (Odense 1944).

Forsøgsberetning for 1943. Ved Konsulent K. Iversen. Udgivet af Stevns og Omegns Planteavlforening. 15 Sider + Oversigt. (Kbhvn. 1944).

Kvægavlen paa Sjælland 1942—43. Beretning og Regnskaber fra De sammensluttede sjællandske Kontrolforeninger. Ved Konsulent Tage Andersen. 56 + 239 Sider. — *Beretning fra Forbundet af sjællandske m. fl. Kvægavlforeninger og Udvalget for Kvægavlen.* Ved Konsulent Jørg. Philipsen. 36 Sider. Ill. (Slagelse 1944).

208. *Beretning fra Forsøgslaboratoriet. Fortsatte Undersøgelser over dansk Smørfedt.* Ved J. E. Winther. 96 Sider. — 209. *Beretning fra Forsøgslaboratoriet. Fodringsforsøg med Avlstrye.* Ved L. Hansen Larsen og Ed. Sørensen. Statistiske Undersøgelser af Resultaternes Sikkerhed. Ved P. S. Østergaard. 32 Sider.

Udgivet af Statens Husdyrbrugsudvalg. I Kommission hos Ejvind Christensens Forlag. (Kbhvn. 1944).

Oversigt over Forsøgslaboratoriets Arbejder i Aaret 1942—43. 61 Sider. (Kbhvn. 1944).

20. *Beretning fra Foreningen af jydsk Landboforeningers Husholdningsudvalg og Forsøgskøkken.* Udarbejdet af Konsulent Cath. Holmsgaard. 49 Sider. (Skanderborg 1944).

Malkning og Mælkehygiejne. Vejledning for Landbruget. Under Redaktion af Konsulent A. a. Lund-Rasmussen. Udgivet af De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation, Aarhus. 94 Sider. (Aarhus 1944).

Frederikshavn og Omegns Landboforening. Foreningens Udvikling og Arbejde 1938—43. Aarsberetning 1943. Samlet ved Henry Frederiksen. 100 Sider. (Frederikshavn 1944).

Erhvervsraadet for Gartneri- og Erhvervshavebrug. Aarsberetning 1943. 24 Sider. (Kbhvn. 1944).

40 *Aar paa Løvstrupgaard 1904—1944.* Jubilæumsskrift ved Forstander I. M. Voigt. 62 Sider. Trykt i 150 Eksp., hvoraf ingen kommer i Handelen. (Skjern 1944).

Understøttelsesforeningen for trængende forhenværende Landmænd paa Sjælland og omliggende Øer. 1894 — 10. Marts — 1944. Jubilæumsskrift udarbejdet af Kontorchef Frits Olsen. 19 Sider. (Kbhvn. 1944).

Mindre Meddelelser.

Uddeling af Landhusholdningsselskabets Duelighedsmedailler.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab lader i 1944 uddele indtil 25 Sølvmedailler til Tyende paa Landet og Landarbejdere (Mænd og Kvinder), der har vist særlig Dygtighed i et eller flere til Landbrug, Havebrug eller Skovbrug hørende Fag og har præsteret lang og tro Tjeneste.

Indstillinger indsendes gennem en Landbo- eller Husmandsforening til *Det kgl. danske Landhusholdningsselskab*, Rolighedsvej 26, København V., inden Udgangen af Juli Maaned og maa være ledsaget af den paagældende Forenings eller Sogneraadets Erklæring samt indeholde fornødne Oplysninger om den Indstillede, derunder Navn, Adresse, Tjenestetid, om Vedkommende tidligere har været indstillet, Anbefaling fra Husbonden m. v.

Der benyttes Skemaer, som faas ved Henvendelse til Landhusholdningsselskabet.

Hædersbelønninger for Landboflid.

Indstillinger fra Landboforeninger og fra Landsdels- eller Amts-Sammenslutninger af Husmandsforeninger om Landhusholdningsselskabets Hædersbelønninger (Sølvbægre m. v.) for Landboflid indsendes til Selskabet *inden den 1. Juni*.

Indstillingerne skrives paa et Skema, som faas ved Henvendelse til *Det kgl. danske Landhusholdningsselskab*, Rolighedsvej 26, København V.

Godsejer Viktor A. Goldschmidts Legat (Afdeling B).

Legatet, der bestyres af Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Præsidium, skal anvendes til Forsøg og Undersøgelser, der har til Formaal at fremskaffe Midler til Bekæmpelse af Sygdomme hos Dyr.

Legatportionerne, der er strengt personlige, kan gives for et Tidsrum af indtil 3 Aar. Portionernes Størrelse fastsættes i hvert enkelt Tilfælde af Legatbestyrelsen.

Ansøgning om Andel i Legatet, bilagt med udførlige Oplysninger om, til hvilket Formaal og paa hvilken Maade Beløbet agtes anvendt, maa indsendes til *Det kgl. danske Landhusholdningsselskab*, Rolighedsvej 26, København V., inden den 15. Juni d. A. Ansøgningskema benyttes ikke.

Beskæftigelsesmuligheder i Landbruget efter Krigen.

I Anledning af, at *Landsforeningen til Arbejdsløshedens Bekæmpelse* paatænker at gennemføre en landsomfattende Undersøgelse af Beskæftigelsesmulighederne i Landbruget efter Krigens Slutning, har Landbrugsraadet, De samv. danske Landboforeninger, De samv. danske Husmandsforeninger og De samv. danske Andelsselskaber fremsat en Udtalelse, hvori det bl. a. hedder:

„Landbruget er uden Tvivl det Erhverv, der har de største uudnyttede Beskæftigelsesmuligheder, det være sig Opførelse af Ensilagebeholdere, Ajelebeholdere og Møddingssteder, Grundforbedringsarbejder, Landvindingsarbejder m. m., hvortil der ydes Støtte af Staten, og andre Arbejder saasom Nybygninger, Bygningsreparationer m. m. Gennem adskillige Aar vil der til disse Arbejder kunne anvendes flere Hundrede Mill. Kr. aarlig. L. A. B. har planlagt en landsomfattende Undersøgelse af disse Arbejdsmuligheder, og Landbrugets Organisationer henstiller til det praktiske Landbrug at tage vel imod L. A. B.s Medhjælpere og medvirke til, at Undersøgelsen bliver saa grundig og omfattende som muligt.

Disse Arbejdsmuligheder vil imidlertid ikke i fuldt Omfang kunne udnyttes straks ved Krigens Ophør, idet de i større eller mindre Omfang forudsætter Adgang til Raamaterialer.

Da det er af afgørende Betydning, at den ledigblevne Arbejdskraft bliver beskæftiget, opfordrer Landbrugets Organisationer danske Landmænd til i saa stort Omfang som muligt at beskæftige ekstra Arbejdskraft i den første Tid efter Krigens Slutning, f. Eks. for en Periode paa nogle Maaneder.

Det er et meget stort Offer, den enkelte Landmand yder ved at tage en fremmed ind i Hjem og Bedrift, men i Betragtning af Spørgsmaalets vidtrækkende Betydning henstiller undertegnede Organisationer til hver eneste praktisk Landmand efter Evne at bidrage til Arbejdsløshedens Bekæmpelse, naar Freden forhaabentlig inden længe maatte komme.“

Landbrugets Prisforhold i Marts Maaned 1944.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i Kr. pr. 100 kg.

	1943			1944		
	Hele Aaret	Jan.-Marts Md.	Marts Md.	Jan.-Marts Md.	Febr. Md.	Marts Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk (ab Mejeri) ¹⁾	27,88	28,95	28,95	28,95	28,95	28,95
Smør, Notering	389	389	389	389	389	389
do. do. + Tillæg	445	445	445	445	445	445
Ost, 20 pCt.	199	199	199	199	199	199
Æg	245	253	228	223	210	210
Slagterisvin, (sl. V.)	268	254	266	272	272	272
do. do. 80 $\frac{1}{2}$ kg og derover	284	270	282	288	288	288
Slagtekøer, Kbh., 1. Kl. (lev. V.)	129	129	129	130	130	130
Stude og Kvier, Esbjerg, 1. Kl. (lev. V.)	128	128	128	129	129	129
Smaagrise, Køge, Kr. pr. Stk. .	57	52	58	37	36	35
Kælvkøer, Odense, 1. Kl., Kr. pr. Stk. ²⁾	830	823	819	802	800	781
Unge Heste, Kr. pr. Stk.	2514	2500	2500	2673	2650	2850
Hvede	29,25	29,25	29,25	29,25	29,25	29,25
Rug	30,25	30,25	30,25	30,25	30,25	30,25
Byg, 2/r.	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25
Havre	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25
Hø	27,11	34,18	32,80	23,83	24,00	24,00
Kartofler, Sælgers St., Sjæll. ...	14,06	15,40	14,20	14,88	15,00	15,00
Runkelroefrø	235	274	275	195	195	195
Kaalroefrø	343	450	450	155	155	155
Rødkløverfrø	759	1018	980	562	563	573
Hvidkløverfrø	830	946	938	766	755	765
Hundegræsfrø	255	260	260	251	250	253
Alm. Rajgræsfrø	195	225	225	163	165 ³⁾	160 ³⁾
Ital. do.	178	205	205	148	150	145
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	24,75	24,20	24,40	24,50	24,50	24,70
Sv. Ammoniak	24,65	24,10	24,30	24,20	24,20	24,40
40 pCt. Kaligødning	18,69	19,13	18,70	19,05	19,05	19,25

¹⁾ Inkl. Tillæg.²⁾ Bestaaet Tuberkulinprøven.³⁾ Tidlige Stammer.

Korn = Maksimalpriser.

For Svin over 80 kg ydes fra Oktober 1942 et Tillæg paa 16 Øre pr. kg.

Tabel 2. Prisindeks. (Femaaret 1909/14 = 100).

	1943			1944		
	Hele Aaret	Jan.-Marts Md.	Marts Md.	Jan.-Marts Md.	Febr. Md.	Marts Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	266	276	276	276	276	276
Smør, Notering	186	186	186	186	186	186
do. do. + Tillæg	213	213	213	213	213	213
Ost	349	349	349	349	349	349
Æg	208	214	193	189	178	178
Slagterisvin	291	276	288	295	295	294
Slagtekøer (København)	222	222	222	224	224	224
Stude og Kvier (Esbjerg)	210	210	210	211	211	211
Unge Heste (Odense)	341	339	339	363	360	387
Hvede	212	212	212	212	212	212
Rug	253	253	253	253	253	253
Byg, 2/r.	204	204	204	204	204	204
Havre	218	218	218	218	218	218
Hø	395	498	477	347	349	349
Kartofler, Sælgers St., Sjæll. ..	375	411	379	397	400	400
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	128	125	126	127	127	128
40 pCt. Kaligødning	157	160	157	160	160	161
Vejede Prisindeks for:						
Mejeriprodukter	224	225	225	225	225	225
Husdyrprodukter, ialt	242	239	240	242	241	241
Korn	216	216	216	216	216	216
Planteprodukter, ialt	238	246	240	239	240	240
<i>Landbrugsprodukter, ialt</i>	242	240	240	242	241	241
Kunstgødning	164	167	167	157	157	158
Markfrø	371	371	371	289	289	289